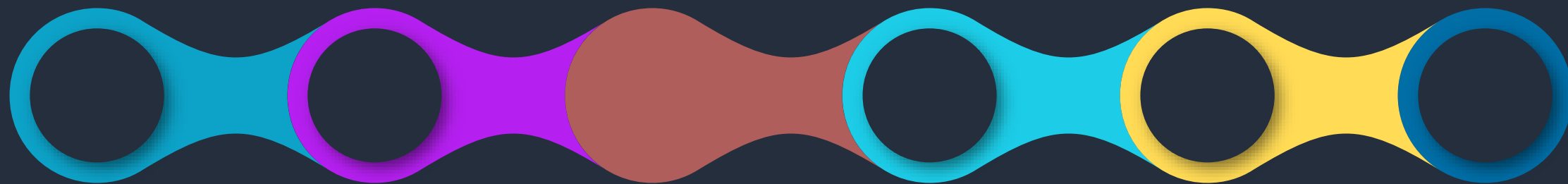

ТҮҮХЭН ДОМОГТОЙ ХОЛБООТОЙ ГАЗАР УСНЫ НЭРИЙГ МЭДЭХ

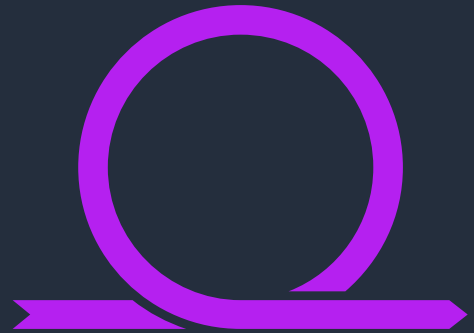

D.Urantsetseg@must.edu.mn

ТҮЛХҮҮР ҮГ

ДОМОГТ
ГАЗАР

Үйл явдлын
гэрч болох

Түүхэн газар
нутгийн нэр
болох

ХОВДЫН ДАРВИЙН НУРУУ

Жишээлбэл: Олон зуун жилийн тэртээ төрөлх нутгаа харийн дайсан манжуудаас хамгаалах шударга түмний тэмцэл өрнөж байсан үед гэнэ.

Өөлдийн Шар баатар:

Атаатныг дарахад ялалттай ирдэг

Авд унахад ганзагатай явдаг

Жолоо юугий нь татахад жороолонхон бөмбөлздөг

Цулбуур юугий нь татахад цулгуйхан хатирдаг

Давирсхийгээд хөдлөхөд давхийгээд цойлдог

Дарви хээр нэртэй даамай сайхан ажнай хүлэгтэй юмсанжээ.

Гэтэл харагдаж үзэгдсэн бүхнээ хурмын төдийд хиаруулж устгадаг, далдын ид шидтэй Манжийн хааны Хар баатар гэгч тун ч олон цэрэгтэйгээ довтлон ирэхэд нь Дарви хээр нэртэй даамай хурдан хүлэг морио эмээллэн унасан Өөлдийн шар баатар одтой шөнө ч тулалдана, нартай өдөр ч дайтна хэмээн домогт Хүйсийн говийн захад дайчин нөхдийнхөө хамт амдан тосож байлджээ.

ХҮНИЙ НЭРЭЭС ГАЗАР УСНЫ НЭР ҮҮССЭН ТУХАЙД

Сайзайдорж гэгч оточ хийд байгуулж, эмийн ургамал түүж, эм барьдаг байжээ. Эмийн ургамалаар арвин уг уулыг хожим отчийн нэрээр Санзай уул гэж нэрлэх болсон бөгөөд одоо амралтын газар болжээ.

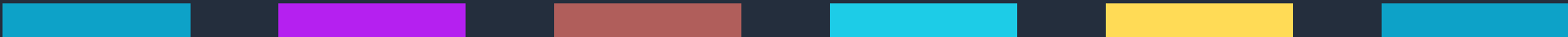

САНЗАЙ АМРАЛТЫН ГАЗАР

ЭЭЖ ХАДНЫ ДОМОГ

Төв аймгийн Сэргэлэн суманд эрт үед нэгэн эмгэн 3 хөх ямаатайгаа амьдардаг байжээ. Гурван хөх ямаагаа өвөл зунгүй сааж аж төрдөг байжээ. Тэр ч байтугай ойр хавийн ядуу зүдүү айлд сүүнээсээ илүүчилдэг байжээ. Хүмүүс ихэд баярлан буянт ээжтэйгээ адилтган үзэж “ээж” гэж дууддаг байжээ. Нэгэн шөнө эмгэн суугаараа насан эцэслэж том чулуу болон хувирчээ. Гурван хөх ямаа нь эзнийхээ хажууд гурван хөх чулуу болон тогтсон гэх домогтой . Эмгэнийг нас барахад хүмүүс ихэд харамсан гашуудаж уг чулууг “ээж хад” хэмээн хүндэтгэн дууддаг болжээ. Мөн ээждээ үргэлж өргөл барьж өргөдөг болжээ. Ээж хаданд ирсэн эрэгтэй хүн баруун чихэнд, эмэгтэй хүн зүүн чихэнд нь хүслээ шивнэн гуйдаг болсон ГЭНЭ.

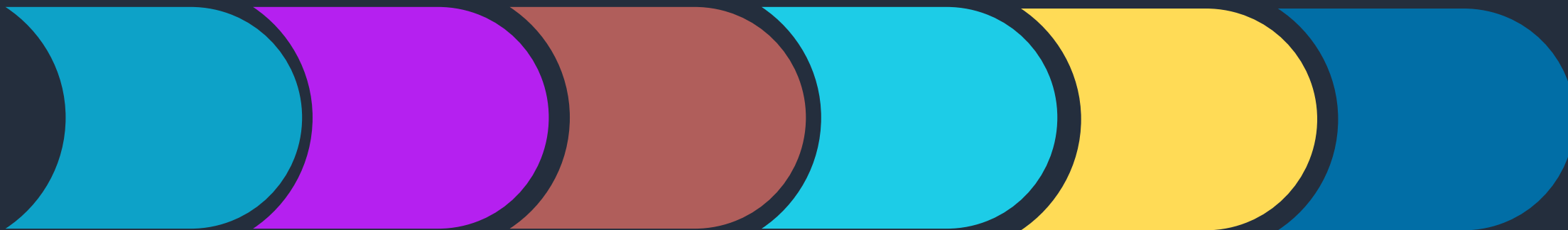

ЭЭЖ ХАДНЫ ДОМОГ

ГУРВАН ХӨВСГӨЛ

Дорноговь аймгийн Хөвсгөл, Хатанбулаг сумын зааг нутаг дахь байгалийн үзэсгэлэнт цогцолбор, түүх соёлын хосгүй дурсгалт Хутаг уулын орчим одоогийн Дорноговь аймгийн Хөвсгөл суманд Манжийн хаан хүргэн Цэнгүнжавийг сайд болгож, Цахар өртөөнийхнийг байрлуулж, Хутаг уулыг Хөвсгөл уул хэмээн нэрлэсэн

ГЭРИЙН ДААЛГАВАР

СУРАХ БИЧИГ 142 ХУУДАС

